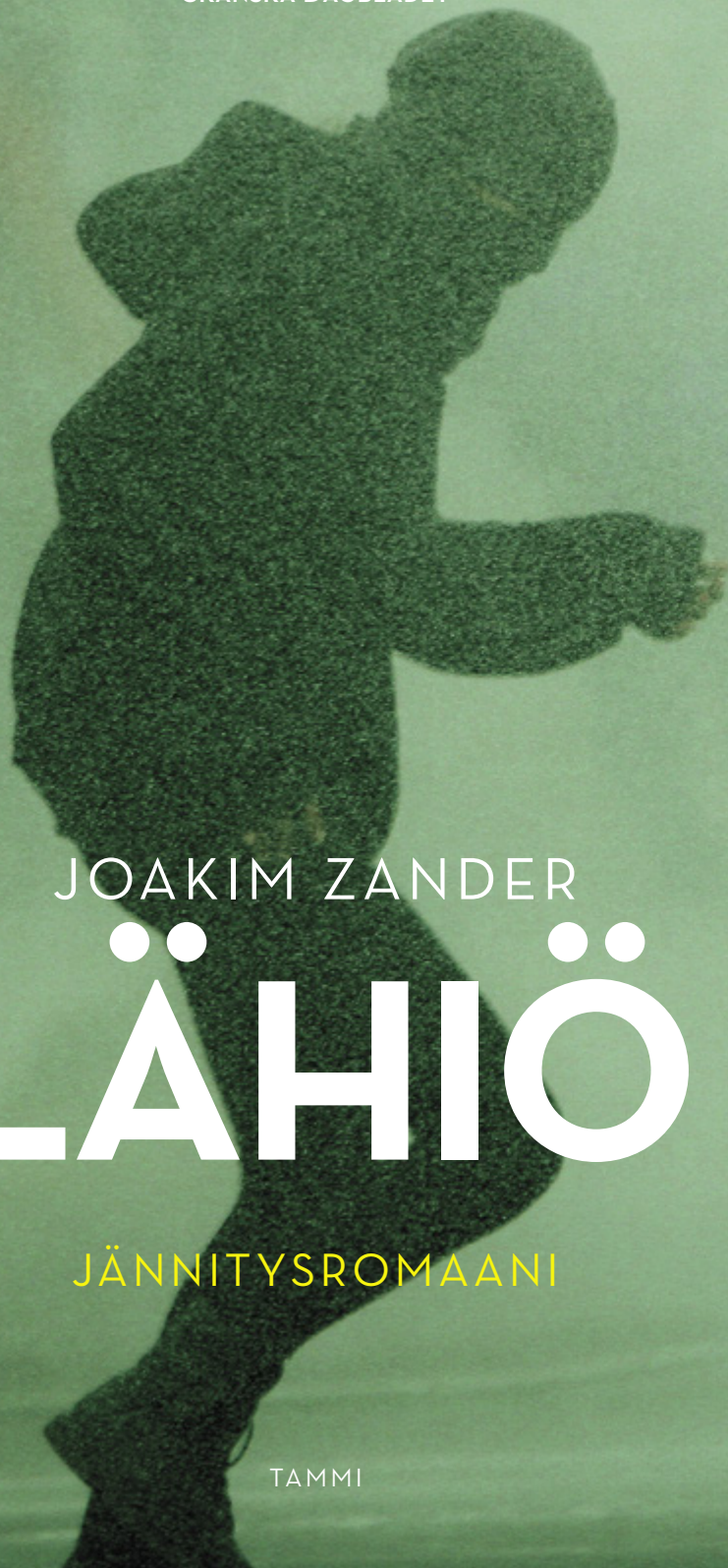

”Piinallisen jännittävä ja järkyttävän ajankohtainen.”

SKÅNSKA DAGBLADET

JOAKIM ZANDER

LÄHIÖ

JÄNNITYSROMAANI

TAMMI

Joakim Zander

LÄHIÖ

SUOMENTANUT MAIJA KAUKANEN

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Orten* ilmestyi 2015.
Copyright © Joakim Zander 2015
Published by agreement with Ahlander Agency.
Suomenkielinen laitos © Kustannusosakehtiö Tammi 2016
Painettu EU:ssa
ISBN 978-951-31-8828-3

*maksoin petoksesta
mutta silloin en vielä tiennyt
että te menitte pois ainiaaksi*

*ja että tulisi
pimeää*

ZBIGNIEW HERBERT

1.

BERGORT

TALVI 2011

Tänä yönä me lennämme matalalla Lähiön halki, täydelliseksi säädettyä vauhtia, tiiviissä voimakkaassa muodostelmassa. Me olemme äänettämiä, silmämme vain neulankärkiä ja viiruja. Me olemme X-men, Band of Brothers, eliittijoukko.

Ajopuuntiellä palaa auto, ja me kuulemme kuinka ikkunat räjähtävät kuumuudesta, näemme kuinka lasi leviää lumelle kuin jää, läpinäkyvinä turhautumisen ja hävityksen sirpaleina. Tänä talvena tätä tapahtuu joka ilta, eivätkä skidit enää välitä paeta kävelysillalle vaan jäävät norkoilemaan auton ympärille niin lähelle, että liekit heijastuvat heidän apposen avoimista silmistään ja polttavat heidän ihoaan. He tietävät täsmälleen, kuinka kauan menee ennen kuin sireenit alkavat soida, heillä ei ole mitään hoppua, ei kotiintuloaikoja, ei enää mitään mitä juosta karuun.

Mutta me emme jää, tavoitteemme on korkeammalla, me emme enää ole räpäpaleitä jotka tuikkaavat autoja tuleen, me olemme kotkia ja haukkoja, petoja joilla on viiltävämmät kynnet, terävämmät nokat, isompi ruokahalu. Lois, Kettu, Mehdi ja Bounty. Käännän päätäni ja näen veljeni, heidän hahmonsansa, jotka erotuvat varjoina tulen hehkua vasten. Jokin sydämässäni kasvaa kasvamisestaan. Olen lakannut ajamasta sinua takaa. Siitä on jo kauan, kun sinä aloit lipua kauemmas tästä kaikesta. Ja vaikka varjosi yhä lankeaa huoneeni harmaalle seinälle joka ilta, kun käyn makuulle, niin ystäväni, veljeni, ovat kaltaisiani. Yhtä lailla vailla suuntaa ja käsitystä. Yhtä tyhjiä ja kyllästyneitä kuin minä.

"Ey, Fadi?"

Bountyn ääni on hento ja ontto, ikään kuin hänellä ei olisi riittävästi ilmaa tai voimaa keuhkoissaan.

"Turpa kiinni, homo", Kettu sähköittää.

Kettu töytäisee Bountya olkapäähän ja hän joutuu ottamaan askeleen sivulle, syvempään lumihankeen.

"Skarpatkaa", minä sanon. "Nyt on tosipaikka, tajuatteko?"

"Mutta..."

"Ei mitään vitun muttia, *šarmuta*."

Kettu sähköittää taas ja kohottaa kättään.

"Mutta oletko sä nyt varma koodista?" Bounty jatkaa ja astuu taaksepäin, väistää lyöntiä. "Oletko sä varma, ettei ne ole vaihtaneet sitä?"

Betoni kaartuu yllemme, kietoo meidät sisäänsä, pitää meitä otteessaan. Ilma on täynnä kymmenen asteen pakkasta ja palavan bensiinin tuoksua. Kohautan olkiani, tunnen kuinka keuhkot vetäytyvät kasaan. Tuntuu samalta kuin aina: etten tiedä mitään, etten ole varma mistään.

"Joo joo, saatana", sanon. "Pää kiinni nyt."

Me odotamme varjoissa Merirosvotorin toisella puolella, vaikka on autiota, vaikka kello on puoli kaksi yöllä. Odotamme, kunnes kuulemme sireenien vihlovan metelin moottoritieltä, odotamme kunnes näemme, kuinka hälytysvalot värjäävät taivaan leikkipuiston yllä siniseksi. Odotamme, kunnes näemme Mehdi löntystävän jäisen laatoituksen poikki Samin kebabin editse, hänen askeleensa tömähtelevät kumeasti talviyössä. Sireenit ovat vaienneet, nyt kuuluu enää, kuinka skidit huutavat ja raakkuvat matkalla kävelysiltaa pois päin.

"Kaikki kunnossa", Mehdi sanoo hengästyneenä, hänen astmaattiset keuhkonsa vinkuvat ja ulvovat.

Hän nojaa eteenpäin ja puhisee ja vaikeroi.

"Pelkkä palokunta, ne ei lähetä enää edes *ainaa*, kyttiä."

Me kaikki nyökkäämme vaiti, juhlallisina kuin hautajaisissa. Nyt vakavina. Avain polttee taskussa, koodi muistissa. Minä nojaudun taaksepäin ja siirrän katsettani pitkin lasten sormien tahmaamia ikkunoita torin takana, ylöspäin pitkin halkeillutta julkisivua, rikkinäisiä sälekaihtimia, verhoiksi ripustettuja la-

kanoita, lautasantenneja ja Somalian lippuja, yhä korkeammalle, katon yläpuolelle ja vieläkin ylemmäs. Taivas on musta ja kylmä eikä tänä yönä näy tähtiä, ei edes puolikasta alakuloista kuun sirpaletta, vain tyhjiä mustia pilviä ja olemattomuutta. Siitä huolimatta annan katseeni viipyä taivaalla, jäätyneenä kuin yö, kuin minun sormeni. Tässä on todellinen valinta. Joko sinä tai veljet.

Riuhtaisen katseeni irti yöstä kuin kielen jäisestä tolpastasta ja sanon:

”Mitä te odotatte! *Jalla!*”

Lennämme muodostelmassa torin yli hiljaisina kuin häivekoneet, kuin jotkut vitun sotilaslennokit. Me olemme yhtä, me olemme gangstereita, me olemme eliittiä. Ei ääntäkään, vain suustamme kohoava höyry, vain hengitys ja korvissa kohiseva veri, vain me ja meidän tehtävämme.

Se on helppoa. Avain vain lukkoon, ei katseita olan yli. Koko porukka vain ovesta, ja sitten minä teen niin kuin sinä, niin kuin olen nähnyt sinun tekevän, kävelen suoraan valkoisen laitteen luo, sydän hakkaa, koodi ja näytöllä sana ”sisään”, vain sekunnin tuhannesosan odotus, kunnes pitkä piippaus kertoo että se teki tehtävänsä, että ovi on auki. Nopeat hiljaiset yläfemmat, taskulamput esiin, eteisen poikki ja studioon.

Miksaushuoneen pöydällä kaksi MacBookia. *Swoosh!* Nyt ne ovat meidän. Kaksi Samsungia latauksessa. *Swoosh!* Nyt ne ovat meidän. Kolme pientä tablettia. *Swoosh!* Mikkejä ja kitaroita. Me katsomme toisiamme. Paskat niistä. Liian painavia. Kumarrun miksauspöydän alle, laskeudun kyykkyyyn, hapuilen pimeyttä kunnes löydän sen. Vedän kenkälaatikon hitaasti esiin. Nike. Avaan sen, työnnän nenän laatikkoon ja makean pilven tuoksu täyttää minut.

”*Ey!*”

Näytän valmiiksi käärittyä sätkää veljille, joiden silmät laajenevat ja peukalot nousevat pystyyn. Mutta on muutakin. Näin sen kun olin sinun mukanasani täällä, näin Blackeyen ottavan kaksi tonnia ja antavan ne jollekin vitun bändärille viinan oston. Sillä tavalla minä sen keksin, siitä ajatus tuli.

Livahdan toiseen huoneeseen, toimistoon. Vedän ylintä laatikkoa, mutta se pysyy kiinni. Napakymppi!

”Kettu!” kuiskaan studioon. ”Ruuvimeisseli.”

Kettu on ruuvimeisselien, talttojen, sorkkarautojen kuningas. Ei ole ikkunaa, ei ovea jota hän ei saisi auki – ja tämä on jo liiankin helppoa. Hän ottaa vain tukea pöytälevystä ja vääntää, ja laatikko nousee ylöspäin ja aukeaa. Kassalipas on vihreä ja raskas, ja pysäytän Ketun kun hän ryhtyy kampeamaan ja sorkkiimaan sitä.

”Unohda”, sanon. ”Myöhemmin.”

Sitten on valmista. Me virtaamme ulos ovesta kuin vesi, kädet täynnä saalista, leikkipuistoon, missä jaamme sen karkeasti. Minä otan lippaan ja yhden MacBookin.

”Pidetään matalaa profiilia. Nähdään torstaina.”

Ja sitten se on ohi. Yö on kylmä ja autio ja hiljainen. Autotkaan eivät enää pala, ja väsymys huuhtoutuu ylitseni kuin meri, kuin lumi, kuin pimeys, ja hoipertelen kohti kotia hiljaisena ja tyhjänä, en täynnä lainsuojattomuuden riemua, en tyytyväisenä ja vahvana, en ollenkaan sellaisena kuin ajattelin.

Myöhemmin, kun olen huoneessani, ikkunan takana olevan katulampun harmaankeltainen valo ei jätä minua rauhaan, se etsiytyy silmäluomien alle ja pupilleihin vaikka kuinka suljen silmäni ja työnnän pään syvälle muhkuraiseen tyynyyn. Vaikka yritän mitä, se ei anna minun levätä. Lopulta luovutan ja avaän silmät, nousen istumaan sängyllä mutten sytytä lamppua. Aika venyy ja muuttaa muotoaan, kunnes se pysähtyy kokonaan ja kuulen, kuinka huoneen ovi narahtaa, kuinka lattia vinkuu ja natisee. En käänny, jään katsomaan seinää.

Sinä tuot talven mukanasasi huoneeseen, kun avaat oven ja istut aivan sängyn reunalle. Ilma ei liiku.

”Muistatko sä, kun me oltiin pieniä?” aloitat. ”Tai sä olit ehkä kymmenen? Kun mä rupesin sanomaan, että mun pitää päästä pois täältä?”

Tiedän mitä aiot kertoa, tämä on yksi meidän kertomuksistamme, kuuluu meidän mytologiaamme, mutta en sano mitään. Pysyn vain aloillani, tyhjänä ja selkä suorana.

”Mulla oli ollut taas riitaa niiden kanssa. En muista mistä. Jo-

tain *kharaa*, jotain paskaa, mitä väliä. Ja mä lähdin ulos, tulin vasta myöhään takaisin. Ja sä olit niinku liian iso leikkimään sun likaisilla kirpparilegoilla. Mutta kun mä tulin kotiin, sä olit laittanut kaikki sun siniset palikat sellaiselle vihreälle levyille, vähän valkoista sinne tänne, ja pannut sen mun sängylle ennen kuin menit nukkumaan. Muistatko?”

Nyökkään vaisusti. Muistan. Minä muistan kaiken.

”Muistatko sä, mitä se oli?”

En sano mitään. Siitä on liian kauan. Sen jälkeen on tapahtunut niin paljon.

”Sä sanoit, että se oli meri. Että sä olit rakentanut meille meren, jonka yli me voidaan purjehtia muualle. Ja että sä tekisit meille veneen, jolla me voidaan matkustaa.”

Tunnen poltteen silmäluomien takana ja rinnassa. Tunnen kuinka kaikki vetäytyy kokoon, kuinka menneisyys hukuttaa minut, tulevaisuus hukuttaa minut. Ei tarvitse olla vedessä voidakseen upota.

”Mutta sä et koskaan rakentanut sitä venettä, Fadi, pelkästään meren.”

Haluan sanoa jotakin, ehkä selittää, ehkä pyytää anteeksi, anteeksi, anteeksi. Mutta minä tiedän, että kykenisin vain vinkumaan ja raakkumaan, että osaan aiheuttaa vain sekasortoa ja huolta. Me olemme hiljaa.

Sitten, lopulta:

”Ehkä sä nyt olet järkännyt sen veneen, Fadi”, sinä sanot. ”Mutta siihen mahtuu vain yksi.”

Käännyn viimein ja katson sinua. Olet väsynyt ja laiha, ihosi näyttää heikossa valossa kalpealta. Olen nähnyt sinun olevan lähdössä pois siitä asti, kun olin pieni. Mutta tuollaisena en ole sinua koskaan nähnyt.

”Mitä sä tarkoitat?” kysyn.

Näytät niin surulliselta katsoessasi minua. Et pettyneeltä, et vihaiselta. Ainoastaan surulliselta.

”Mitä sä kuvittelit? Ettei ne tajuaisi, kenen avain se oli? Kenen koodi? Studion koodit on henkilökohtaisia. Jokaisella on oma, niin että tiedetään, kuka siellä on ollut ja mihin aikaan. Ne tarkistaa sen heti ekana, kun Jorge aamulla menee sinne, ja sitten hän ne näkee että siihen käytettiin mun koodia, vai mitä?”

Mitä minä nyt teen? Häpeä korventaa minua. Petokseni. Helvetinmoinen typeryyteni. Minä olen *khain*, petturi. Sitten tulee pelko.

”Jorge ja Blackeye”, sanon. ”Ne tappaa mut.”

”Ei ne”, sinä sanot. ”Mutta Biz tai Mahmud tai Ryssä tekee sen kyllä.”

Nyt tunnen kyynelten valuvan poskiani pitkin. Tämä on häpeällistä, kyyneleet tietysti, mutta myös se, että vasta pelko lamaannuttaa minut.

”Fadi, *habibi*”, sinä sanot. ”Miten sä saatoit olla niin vitun tyhmä? Kai sä nyt tiedät, ettei niille riitä pelkkä tavaroiden saaminen takaisin. Se, joka tekee jotakin tällaista Pirate Tapesia vastaan... Jumalauta, Fadi, sehän on ainoa, mistä me voidaan olla ylpeitä. Se, joka teki tämän, on petturi. Koko Lähiötä vastaan. Kuukaan ei tule asettumaan sun puolelle.”

Kyynelten läpi näen, kuinka nouset sängyltä ja menet vaatekaapillesi. Sinä olet tuskin koskaan täällä, ehkä vain pari yötä viikosta, mutta tiedän, että pidät luonnoslehtiöitäsi täällä. Nyt kurotat ylähyllylle, kahmit lehtiöt ja kirjat kasaan ja työnnät ne Pirate Tapesin kangaskassiin yhdessä ruotsin sanakirjan kanssa. Se on kulunut ja selailtu, koirankorvilla kaikkien meidän päiviemme ja öidemme jäljiltä.

Me kuvittelimme että se riittäisi. Että riittäisi kun oppisi kaikki sanat, että riittäisi kun laulaisi kuten muut, kun ei raakkuisi ja vinkuisi. Ajatus tuntuu nyt kovin kaukaiselta. Seisahdut ja otat sanakirjan ulos, lasket sen sängylle.

”Parempi, että sä otat tämän”, sanot. ”Mä en tarvitse sitä enää.”

Hautaan kasvot käsiini, en enää pysty katsomaan sinuun.

”Mistä sä tiesit?” kysyn hiljaa. ”Miten sä tiesit Pirate Tapesista?”

Erotan sormien läpi, kuinka kohautat olkiasi, pudistat päätä.

”Mä näin jo iltapäivällä, kuinka te seisotte sillalla hermosavuilla. Oli selvää, että te aioitte jotain. Te ette ole mitenkään helvetin *smootheja*, Fadi. Sitten mä kuulin murrosta. Kato, en mä ihan tyhmä ole.”

”Mitä sä aiot tehdä?” kysyn. ”Minne sä lähdet?”

”Ei sillä ole väliä. Parempi ettet sä nyt tiedä. Mä otan yhteyttä.”

Laskeudut kyykkyyn eteeni, pakotat käteni pois kasvoilta, pakotat minut katsomaan itseäsi.

”Kuuntele”, sinä sanot ja äänesi on niin vakava, että se saa ilman ympärillämme väreilemään. ”Niille se näyttää siltä, että mä olin studiolla yöllä. Se oli mun koodi. Jos mä häivyn tänä yönä sanomatta mitään, ei ole mitään syytä epäillä ketään toista.”

Pidät kiinni ranteistani, katsot minua suoraan silmiin, kyynelteni ja häpeäni läpi, peilien ja savun läpi, hämäysten läpi, suoraan siihen joka ehkä olen minä, suoraan siihen joka on minun ytimeni. En tiedä mitä sanoa, avaan suuni ja suljen sen, yritän kääntää katseeni pois syvistä silmistäsi, mutta sinä et päästä minusta irti.

”Mutta mä en ymmärrä”, yritän.

”Se on ihan yksinkertaista, *habibi*”, sanot. ”Sä rakensit mulle lopulta veneen.”

Silität tukkaani.

”Anteeksi”, sanon, ”anteeksi, anteeksi.”

Suljen silmät ja tunnen kuivat huulesi poskeani vasten. Kun avaan silmäni jälleen, sinä olet poissa.

2.

BROOKLYN, NEW YORK

TORSTAI 13. ELOKUUTA 2015

Lattian betoni ohuen patjan alla, kadulla ajava rekka, joka helisyttää likaisia ikkunaruutuja; hajanainen puhe ja asfaltilla kopisevat korot, Atlantic Avenuelta kantautuvat sireenit, helle joka painostaa ja väreilee; tiiliseinistä kaikuva syke, avain lukossa.

Yasmine nousee istumaan. Hän on heti täysin hereillä, silmät auki, laajoina, valmiina mihin tahansa, melkein mihin tahansa. Kaikki äänet, lattiasta heijastuva valo. Pimeyttä, kuvajaisia ja merkkejä, joita hän ei heti tunnista, jotka eivät kiinnity mihinkään. Vain avain lukossa. Hän katsoo ympärilleen, vetää eilisen mustan hihattoman paidan pään yli, kiskoo farkut jalkaan, vetää käden paksun mustan tukkansa läpi ja nousee ääneti. Kolkko lattia on yllättävän viileä jalkapohjia vasten.

Lukko reistailee ja ratisee. *Tsik-tsak-tsak-tsik*. Avain kääntyy ja kokeilee. Ääni kaikuu ja kimpoilee tyhjässä asunnossa. Hälytysvalot välkkyvät kadulta sisään ikkunan läpi, puolivalmiisiin maalauskankeisiin, jotka nojaavat seiiniin.

On myöhä yö. Kuinka pitkään hän on nukkunut? Onko hän nukkunut ollenkaan? Aikaerorasitus rätisee ja suhisee hänessä ikään kaikki aistimukset suodattuisivat hylätyn radiotaajuuden läpi, joka jarruttaa tempoa, tekee hänestä kankean ja hitaan. Hän ravistaa päätään uudestaan saadakseen huminan hiljenemään, pään kirkastumaan. Hän hiipii kohti ääntä, kohti ovea, vaistomaisesti ja valppaana kuin eläin. Hänen takanaan sireenit loit-

tonevat halkeilleen asfaltin poikki ja jättävät jälkeensä tyvenen tapaisen. Kuuluu vain avaimen ääni lukossa.

Hän siirtyy lähemmäksi ovea, niin lähelle että hänen huulensa hipaisevat peltiä, kun hän kuiskaa ruotsiksi:

”Säkö siellä?”

Lentokoneilman rippeet keuhkoissa tekevät hänen äänensä kuivaksi ja käheäksi. Avain lakkaa raapimasta lukkoa.

”Yasmine?” mies sanoo toiselta puolelta.

Tapa, jolla tämä sanoo hänen nimensä. Puheen painotukset ja sen katkonainen, kärsimätön nuotti. Vihamielisyys ja sekavuus. Kaikki, minkä he ovat rakentaneet, on hetkessä pois pyyhitty. Yasmine kääntää lukon auki, ja ovi avautuu.

David näyttää melkein samalta kuin aina, melkein samalta kuin viikko sitten. Samat hieman vinot huulet, sama syvä uurre otsassa. Samat solislut ja sama hymykuoppa vasemmassa poskessa, sama ajeltu pää, sama harmaa t-paita spraymaali- ja tussitahroineen; samat paksusta vanhasta denimistä ommellut farkut, jotka Yasmine osti hänelle Shibuyasta ensimmäisellä Tokion-matkallaan. Mutta hänellä on myös parransänki ja likaiset kynnet, katse kuin elohopeaa ja jauhavat leuat.

”Yasmine, *baby!*”

David levittää kätensä, astuu kynnyksen yli hampaat loistavan keltaisina kadulta lankeavassa valossa. Yasmine peruuttaa askeleen ja kääntyy pois päin, pois päin miehen yrityksestä halata.

”*Baby, I didn't realize... What time is it?*”

Hän kääntää rannettaan etsien kelloa, jota siinä ei ole, taputtelee taskujaan etsien kännykkää, jonka hän viimein saa esiin ja jota hän painelee vimmaisesti saamatta reaktiota.

”*What the fuck? I'm outta battery, baby! What time is it?*”

Davidin leuat jauhavat jauhamistaan, hän päästää irti puhelimesta ja se putoaa kolahtaen betonille. Hän astuu kohti Yasminea, kämmenet kuperina edessään kuin pidelläkseen hänen kasvojaan. Yasmine peruuttaa kunnes seisoo keskellä huonetta, loft-asunnossa kuten David sitä kutsuu, vaikka se ei ole opiskelijan asuntolahuonetta isompi, pelkkä komero, joskin katto on korkealla ja toisinaan varhain aamulla ikkuna valaa huoneen täyteen valoa.

”Miksi sä puhut englantia?” Yasmine kysyy.

David pysähtyy ja katsoo häntä niin kuin käsittäisi vasta nyt kunnolla, että hän on siinä.

”Miten sä pääsit sisään?” mies kysyy ruotsiksi syyttävällä äänellä, joka sirisee vainoharhaa ja aggressiota.

”David”, Yasmine sanoo nyt pää kallellaan kuin lapselle, ”mitä on tapahtunut?”

Yasmine seisoo yhä keskellä betonia kädet puuskassa. Hän tuntee kiukun työntyvän tuskan ja hämmennyksen läpi, tuntee sen kasvavan. Hänen sisällään on monttu, heidän sisällään, tässä huoneessa. Joka kerta, kun hän luulee saaneensa otteen kuopan murenevasta reunasta, hän tuntee kuinka se laajenee ja kuinka hänen sormensa alkavat liukua soraa pitkin. Vaikka hän kuinka ponnistelee, rimpuilee ja kärsii, hän lipeää haparoiden, yhä vain alaspäin.

”Tapahtunut?” David sanoo. ”Miten niin tapahtunut?”

Hän avaa jääkaapin oven ja vetää vihanneslaatikot ulos ja työntää ne sisään, siirtelee vanhoja ruoantähteitä hyllyillä. Lattialle putoaa voipaketti, mutta hän ei näytä huomaavan sitä.

”Timmyllä ja Aishalla oli bileet, sitten me lähdettiin Rasheedin ja muutaman muun kanssa ulos jatkamaan.”

Hän kääntyy Yasmineen päin yllättyneenä.

”Mitä sä nyt jo täällä teet? Sunhan piti tulla torstaina.”

”Nyt on torstai”, Yasmine sanoo ja painaa sormet ohimoilleen. ”Tai ehkä jo perjantai.”

Humina ei hellitä, päin vastoin.

”Timmyllä ja Aishalla oli bileet tiistaina”, Yasmine sanoo. ”Sä et ole sen jälkeen käynyt kotona, vai kuinka?”

Mies kohauttaa olkiaan ja näyttää miettivän.

”Torstai?” hän sanoo. ”Mä ja Rasheed jäätiin tsekkaan sen väsämiä biittejä. Sitten me lähdettiin bileisiin Bushwickiin. Lauren oli siellä.”

Hän näyttää siltä kuin odottaisi kehuja mainittuaan nimeltä galleristin, joka ei koskaan tule asettamaan hänen taulujaan näytteille, kuten he kumpikin hyvin tietävät.

”Se oli hiton kiinnostunut siitä uudesta suunnasta, johon mä olen menossa, tiedäthän, niistä linnuista ja kirkoista. Olenko mä kertonut niistä sulle?”

Yasmine lysähtää kyykkyyn, hautaa kasvot käsiinsä. Sormet lipsuvat pitkin soraa.

”Tuhat miljoonaa kertaa, David. Mutta et sä ole maalannut pasakaakaan, ethän? Et yhtä helvetin siveltimenvettoa!”

Hän nousee pystyyn, kävelee nurkassa olevan parivuoteen patjan luo ja ottaa kaksi ohutta, rapisevaa paperiarkkia käteensä. Hän menee Davidin luo ja panee ne keittiön työtasolle miehen eteen sanaakaan sanomatta.

David kumartuu ja katsoo niitä silmiään siristellen.

”Äh”, hän sanoo. ”Than sama. Eihän me mennä oikeuteen ennen kuin vaikka kuinka pitkän ajan päästä. *We’re artists, baby!* Häädöt kuuluu meidän storiin.”

”Me mennään oikeuteen kymmenen päivän päästä, David. Sitte me ollaan kadulla, tajuatko? Mä olen vittu antanut sulle joka viikko rahaa vuokran maksuun. Mihin sä olet käyttänyt ne? Piiriin? Bileisiin Bushwickissa?”

Syymmälle ja syymmälle kuoppaan. Hän ei jaksa edes taistella vastaan.

”Mä tarvitsen drinkin”, David sanoo ja riuhtaisee pakastinlokeron oven auki.

Hän rapistelee ja kolistelee kädet jäisessä kaapissa, kunnes saa kiinni huurteisesta pullosta ja kohottaa sitä yön harmaassa usvassa. Hän ravistaa sitä, kääntelee sitä edestakaisin ja heittää sen sitten täysin voimin päin harmaata tiiliseinää. Pullo iskeytyy kymmenen sentin päähän ikkunasta ja rikkoutuu jäätyneiden lasikiteiden mereksi.

”Minkä vitun takia sä olet juonut vodkan loppuun?” hän sähähtää ja kääntyy Yasmineen päin.

Ehkä se johtuu hädöstä, ehkä matkasta ja aikaerorasituksesta. Ehkä se johtuu kuluneen kuukauden surusta ja hämmennyksestä, joka kääntyyilee ja kasvaa Yasminen sisällä. Ehkä se johtuu hänen allaan aukeavasta montusta, joka laajenee laajenemistaan. Ehkä se johtuu liasta miehen kynsien alla. Ehkä juuri se saa hänet näkemään kuopan mustan, verisen pohjan. Ehkei se johdu mistään erityisestä. Mutta äkkiä miehen uhkaukset muuttuvat lupauksiksi. Äkkiä Yasmine tietää, mitä pitää tehdä.

”Mä en ole koskenutkaan sun vodkaan”, hän sanoo.

Eikä siinä kaikki. Hänen äänensä ei tärise, hänen katseensa ei väistä, hän ei peräänny, ei lähde pois. Sen sijaan hän risti kätensä puuskaan ja ottaa askeleen kohti Davidia. Hän tuntee, kuinka lasinsiru pureutuu syvälle vasemman jalan päkiään, tuntee kuinka kylmä sirpale on tällä helteellä, kuinka kylmältä jopa veri tuntuu tällä helteellä.

David näyttää yllättyneeltä. Se, mitä Yasmine sanoo, ei istu heidän tarinaansa, tuohon tarinaan täynnä tilanteita, joissa Yasmine on polvillaan nurkassa rikkalapion tai paperin tai milloin minkäkin kanssa ja siivoaa lasinsiruja. Hetken David näyttää neuvotomalta. Leuat jauhavat. Pupillit ovat räjähtämäisillään. Sitten:

”Mitä helvettiä sä sanoit?”

Hän ottaa askeleen kohti Yasminea, ja hänen toinen suupielensä nykii piristä tai jännityksestä tai unenpuutteesta. Yasmine tuntee, kuinka sormet liukuvat soran halki, kuinka ne raapiutuvat ja naarmuuntuvat, kuinka veri valuu hänestä ulos, jalasta, ja leviää betonille.

Hän tietää, että voisi saada sen nyt loppumaan. Hän voisi perääntyä ja antaa periksi. Hän voisi hakea vessasta paperia ja siivota ne helkkarin sirpaleet. Hän voisi kipaista intialaiseen kulkukauppaan Classon Avenuelle ja ostaa pullon Jack Danielsia. David joisi puolet ja ehkä huutaisi hetken. Yasmine voisi kääntää hänen vihansa pois itsestään ja ulospäin, galleristeihin ja agenteihin ja kaikkiin muihin, jotka saavat kantaa vastuun siitä, ettei David ole maalannut yhtäkään kunnon taulua sitten heidän Brooklynin saapumisensa. Ehkä hän voisi lainata Brettiltä rahaa, jotta he välttävät hädän. Tehdä pari reissua Tokioon tai Berliiniin. Jatkaa säästämistä puskuria varten, omaa asuntoa varten, johon kadota eräänä pimeänä yönä. Hän voisi tehdä kaiken sen, minkä on tehnyt sata kertaa ennenkin, päästä itsensä putoamaan hitaasti takaisin kuoppaan ja tulla tarinan nielaise-maksi.

Mutta hän ei tee niin.

”Mä sanoin, että olen ollut Tokiossa kymmenen päivää”, hän sanoo sen sijaan. ”Ja sä tiedät, etten mä ole koskenut sun helvetin vodkaasi.”

David ottaa askeleen kohti häntä ja näyttää hetken punnitsevan hänen sanojaan.

”Sillä aikaa kun sä olet ollut täällä ja bilettänyt meidän vuokra-
rahat sadannen kerran sen sun vitun luuserikerhosi kanssa, mä
olen raatanut että me päästäisiin eteenpäin, pois tästä paskasta”,
hän jatkaa.

Nyt hän on mennyt liian pitkälle. Pidemmälle kuin koskaan.
Mutta univelka on tehnyt hänet kevyeksi ja haihtuaiseksi. Het-
ken tuntuu kuin hän ei enää kuuluisi tänne, ei kokonaan. Tun-
tuu kuin kulunut kuukausi olisi saanut tarinan hetkeksi hellit-
tämään kouristuksenomaista otettaan hänestä, kuin se mitä hä-
nellä ja Davidilla on ollut, ei olisi enää todellista, vaan pelkkää
materiaa ja myyttiä ja unta.

Siitä on nyt kuukausi, kuukausi siitä kun Fadi katosi lopullisesti,
kuukausi siitä kun hänen puhelimensa värisi taskussa metrossa
jossakin Washington Square Parkin alla ja maailman kulku ikään
kuin hidastui hänen ympärillään. On kuukausi siitä, kun hän alkoi
pakoilla sitä, surua ja menneisyyttä, nopeammin ja kauemmaksi
kuin mihin hän olisi uskonut kykenevänsä. Ja sitten, juuri kun
hän ei uskonut pääsevänsä enää pidemmälle, juuri kun hänestä
tuntui, että surun hirvittävä hahmo oli saamaisillaan hänet kiinni,
hän sai neljä päivää sitten toisen viestin. Rakeisen kuvan jostakin,
mikä saattoi olla Fadi Bergortissa. Fadi on kuollut. Fadi elää. Mi-
kään ei enää sovi yhteen, minkäänlaista kaavaa ei enää ole.

”Vitun sika!” Yasmine huutaa nyt ja tuntee, kuinka ääni särkyi,
kuinka se muuttuu raa’aksi ja tulehtuneeksi.

”Turpa kiinni!” David karjuu kuuluvammin, syvemmin.

David pitää kättä hänen kasvojensa edessä kuin yrittäisi fyysi-
sesti estää hänen sanojaan pääsemästä huoneeseen.

”Pidä nyt vain se turpa kiinni! Kuka helvetti sä luulet olevasi?
Mitä? Mä en ole sulle mitään velkaa. Kyllä sä sen tiedät.”

Nyt David on kiinni hänen kasvoissaan, hän tuntee tämän
hengityksen kemiallisen tuoksun, pistävän hienhajun kahden
vuorokauden juhlimisen jäljiltä – vaatteissa, ihossa. Davidin ääni
on matalampi, uhkaavampi.

”Kuka sä olet jauhamaan tuollaista paskaa? Ilman mua olisit
vieläkin siellä mutakuonolandiassa. Ilman mua sä olisit sen vi-
tun kaverisi mutsin kynsisalongissa betoniviidakossa, vitun kiit-

tämätön lehmä. Tai kuollut niin kuin se sun saatanan veljesi. Sä tepastelet tänne Tokion-reissuinesi... Niin kuin mä en olisi järkännyt sulle sitäkin. Jumalauta!”

Hän tuntee miehen syljen roiskahtavan poskeensa ja tietää, että tämä puhuu totta. David on sanonut sen monta kertaa ennenkin. Hän on ajatellut sitä monta kertaa ennenkin. Että hänen velkansa Davidille on niin suuri, että se oikeuttaa kuopan, että se oikeuttaa kaiken. Hän tuntee, kuinka tarina kietoutuu taas hänen ympärilleen. Kuinka sen kova syli vetää hänet luokseen ja vetää häntä hitaasti mukanaan alaspäin.

Sillä hetkellä hän on vähällä päästää otteensa reunasta. Kietoa sen sijaan käsivartensa Davidin ympärille. Pitää miestä sylissä, tuntee tämän pään nojautuvan olkapäähänsä, tämän käsivarsien kietoutuvan vyötärönsä ympäri.

Mutta tänä yönä jokin on toisin. On kuin kuopan reunalta roikkuisivat köysitikkaat, täpärästi käden ulottuvilla. Fadin kuolema ja ylösnousemus. Maaailma järkkyy ja kieppuu ja häntä pyörryttää. Matka aikavyöhykkeeltä toiselle on tehnyt hänet kevyeksi ja epätodelliseksi. Mutta hän tietää, ettei saa otetta askelmista yksinään, että hän tarvitsee Davidia jopa tähän. Ehkä varsinkin tähän. Hän tarvitsee Davidin käsiä päästäkseen pohjattomasta kuopasta ylös ja vääntääkseen tarinan sijoiltaan. Hän tarvitsee miestä päästäkseen vapaaksi ja voidakseen pelastaa sen, mitä pelastettavissa on.

Niinpä hän rohkaisee mielensä ja perääntyy, pakottaa silkalla tahdonvoimalla kiintymyksen muuttumaan vihaksi. Hän töytäisee Davidia rintaan niin lujaa kuin jaksaa ja huutaa koko sillä voimalla, jonka heidän yhteinen, häiriintynyt tarinansa on häneen valanut.

David kompuroi askeleen verran taaksepäin, hetken aikaa ek-syksissä.

”Ei vittu mikä feikki sä olet”, Yasmine huutaa. ”Sä olet pelkkä saatanan pelle, David! Kuvittelet olevasi taiteilija...”

Hän nauraa ontosti, ilottomasti.

”Taiteilija! Mikä vitsi! Sä et ole vuoteen tehnyt paskan vertaa! Narkkari sä olet, David. Askeleen päässä kadulta. Että sä olisit pelastanut minut? Tajuatko saatana, että sun ja puistonpenkin välissä olen vain mä?”

Pidemmälle hän ei ehdi ennen kuin Davidin nyrkki osuu häntä ohimoon. Hänen päässään kirvelee ja humisee, hän tuntee olonsa painottomaksi. Huone hänen ympärillään keikkuu ja hyppii, kun hän kaatuu selälleen betonille. Metallin maku kielellä. Se tuntuu surulta ja tyhjyydeltä. Tarinan lopulta.

Se tuntuu voitolta.

3.

BERGORT

SYKSY 2000

Mestan nimi on siis Bergort, he kutsuvat sitä Bergortiksi, he voivat kutsua sitä miksi haluavat, meille on joka tapauksessa ihan sama. Me emme kuitenkaan osaa lausua sitä, ja kuitenkin me olemme jo nyt parempia kuin he. Me tiedämme nyt, etteivät he koskaan pysty puhumaan täällä, etteivät he koskaan saa itseään ymmärretyiksi. He tulevat olemaan mykkiä näiden seinien ulkopuolella, pahempaa kuin mykkiä, koska he yrittävät kyllä. He kähisevät ja kangertelevat ja kuvittelevat, että heidän sorisevat konsonanttinsa ja kiemurtavat vokaalinsa riittävät täällä selviytymiseen; että riittää kun osaa änkyttää ja sopertaa sen mitä haluaa. Mutta ei se riitä, se ei koskaan riitä. Heidän räpiköivät käntensä, pälyilevät katseensa, mustat kuluneet suorat housunsa, huivinsa ja korunsa. Miten se voi jäädä heiltä huomaamatta? Että me olemme muukalaisia täällä. Ettei meistä koskaan tule enempää kuin puutteidemme summa. Ettei meidän kaltaisillemme ikinä riitä, että teemme parhaamme.

Niinpä me teemme päätöksen täällä, olohuoneen lattialla uudessa vanhassa kuluneessa asunnossamme, jonka parketissa on naarmuja ja keittiön laatikoissa pikkulasten tuherruksia ja jossa typerät muistoesineemme odottavat yhä muuttolaatikossa seinän vieressä, että joku ottaa ne asiakseen. Että joku purkaa meidät ja sovittaa meidät osaksi kaikkea tätä uutta. Täällä parketilla me päätämme, että me emme ole samanlaisia kuin nuo tavarat laatikossa, että me emme voi jäädä odottamaan jonkun tuloa, että me emme ikinä voi turvautua heihin jotka ovat keittiössä, hei-

hin jotka toivat meidät tänne ja antoivat sitten periksi. Heihin, jotka ovat pelkkiä vanhoja vaatteita, vanhoja ajatuksia ja vanhaa kieltä.

Me istumme hiljaa. Kuulemme kuinka he rykivät ja mumisevat keittiössä, kuinka he valittavat torin kaupan *tahinista*, siitä kuinka kirpeitä tomaatit ovat, persiljasta, oliiviöljystä, siitä etteivät vihannekset täällä pohjoisessa ole mistään kotoisin. Me katsoimme toisiamme ja sinä hymyilet ja silität poskeani, sipaiset hiussuortuvan otsaltani. Sinä olet juuri opettanut minulle sanan, joka on hirmu hauska. *Wienerschnitzel*. Sitä oli ruokana koulussa, se oli ikään kuin ruskeaa ja harmaata ja siinä oli ehkä lihaa. Meidän ei pitäisi syödä sianlihaa, mutta me emme jaksaa välittää. Sen kanssa oli perunaa, kaiken kanssa on aina perunaa.

Istumme täällä lattialla ja kuuntelemme heidän jankutustaan ja uikutustaan keittiöstä ja tuntuu kuin me olisimme täällä keskenämme, vain sinä ja minä, kuin meidän ja keittiön välissä olisi valtameriä ja maailmoja, galakseja ja universumeita. Parvekkeen vinosta ovesta käy kylmä veto, ja sinä kuiskaat minulle: "Ehkä meidän pitäisikin syödä *wienerschnitzeliä*."

Ja me nauramme kunnes emme saa henkeä. Niin se alkaa. Niin me päätämme, että me olemme kaksin.

Aluksi emme käy ulkona muuten kuin koulussa. Minä odotan sinua parakkien edessä ja piiloudun pensaiden taakse, jotka pudottavat lehtensä syksyllä ja muuttuvat yhtä kaljuiksi ja rumiksi kuin kaikki muukin. Samalla kun lasken minuutteja pihan toisella puolella olevan tiilirakennuksen isosta kellosta poimin pensaista valkoisia marjoja ja tunnen, kuinka ne poksahtavat ja litistyvät sormieni välissä.

Aina on harmaata ja aina sataa vettä, kunnes alkaa sataa lunta. Ensin en voi uskoa sitä, noita hiutaleita jotka ilmaantuvat tyhjästä ja ovat kevyitä kuin ajatukset, kuin unet, kuin tuuli. Minua viluttaa ja hypin ja hytisen ja odotan ja odotan ja odotan.

Ja minä mietin, ketkä oikein saavat käydä tuota isoa tiilikoulua ja miksi meidän pitää käydä koulua näissä parakeissa, ja lasken sekunteja jotka tuntuvat minuuteilta, tunneilta ja päiviltä, kunnes sinä vihdoin tulet ulos ovesta, aina ensimmäisenä, aina yksin, aina tähyillen kohti pensaita kunnes katseesi osuu minuun.

**SIELLÄ MISTÄ TULET, EI OLE TOIVOA.
SIELTÄ MIHIN MENET, EI OLE PALUUTA.**

Hätkähdyttävä trilleri lähiöissä kytevästä kapinasta, korruptoituneista vallankäyttäjistä ja tyhjyydestä, joka syntyy, kun millään ei ole mitään väliä.

Lähiö on itsenäinen jatko-osa maailmanmenestykseen nousseelle *Uimarille*.

”Stieg Larsson ja David Lagercrantz väistykööt syrjään. Yhteiskuntakriittisen trillerin uusi tähti kuvaa aikaamme sekä paremmin että uskottavammin.” **GEFLE DAGBLAD**

”Kaikkea muuta kuin perinteinen jännitysromaanini.” **ÖLANDSBLADET**

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789513 188283

84.2

ISBN 978-951-31-8828-3

